

European Commission against Racism and Intolerance
Commission européenne contre le racisme et l'intolérance

CRI(2001)7
Version polonaise
Polish version

**EUROPEJSKA KOMISJA
PRZECIWKO RASIZMOWI I NIETOLERANCJI**

**ZALECENIE NR 1 DOTYCZĄCE
OGÓLNEJ POLITYKI ECRI:**

**ZWALCZANIE RASIZMU,
KSENOFOBII, ANTYSEMITYZMU
I NIETOLERANCJI**

PRZYJĘTE 4 PAŹDZIERNIK 1996

Strasburg, 1996

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Odwiedź naszą stronę: www.coe.int/ecri

Europejska Komisja Przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji:

Odwołując się do deklaracji przyjętej przez Szefów Państw i Rządów Państw Członkowskich Rady Europy podczas Spotkania na szczycie, które odbyło się w Wiedniu w dniach 8-9 października 1993 r.;

Odwołując się do Planu Działania na rzecz zwalczania rasizmu, ksenofobii, antysemityzmu i nietolerancji, stanowiącego część tej deklaracji wzywającego Komitet Ministrów do utworzenia Europejskiej Komisji Przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji, której mandat, inter alia, zawierałby zalecenia polityki ogólnej dla Państw Członkowskich;

Mając na uwadze propozycje zawarte w Zaleceniu Nr 1275 na temat walki z rasizmem, ksenofobią, antysemityzmem i nietolerancją, przyjęte przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy w dniu 28 czerwca 1995 r.;

Będąc przekonaną, iż efektywne przeciwdziałanie rasizmowi, ksenofobii, antysemityzmowi i nietolerancji wymaga ciągłego i całościowego podejścia odzwierciedlonego w szerokiej gamie środków, które się wzajemnie uzupełniają i wzmacniają, odnosząc się do wszystkich aspektów życia;

Uznając socjalne, ekonomiczne i prawne różnice Państw Członkowskich oraz potrzebę specyficznych środków w tej dziedzinie dla odzwierciedlenia tej różnorodności;

Będąc świadomą tego, iż rasizmowi, ksenofobii, antysemityzmowi i nietolerancji nie można przeciwdziałać jedynie środkami prawnymi, lecz podkreślając, że środki prawne są jednak najwyższej wagi i nie wprowadzanie w życie istniejących legislacji dyskredytuje działania przeciwko rasizmowi i nietolerancji w ogólności;

Odwołując się do średnio i długoterminowych strategii prewencyjnych opartych na edukacji i innych środkach są kluczowymi dla ograniczania różnych przejawów rasizmu, ksenofobii, antysemityzmu i nietolerancji oraz wyrażając poparcie w tej kwestii dla inicjatywy podjętej w ramach Rady Europy, a w szczególności w dziedzinie nauczania historii, jak również dla Zaleceń Nr (84)18 dotyczącego szkolenia nauczycieli na rzecz edukacji dla różnorodności kulturowej, zwłaszcza w kontekście migracji i R (85)7 dotyczącej nauczania i uczenia praw człowieka w szkołach;

Uznając aktywną rolę, jaką media mogą pełnić na korzyść kultury tolerancji i wzajemnego zrozumienia;

Dążąc w tym pierwszym zaleceniu dotyczącym ogólnej polityki, będącym uzupełnieniem innych wysiłków na poziomie międzynarodowym, do wsparcia Państw Członkowskich w dziedzinie efektywnego zwalczania rasizmu, ksenofobii, antysemityzmu i nietolerancji, poprzez proponowanie konkretnych i specyficznych środków w ograniczonych pod względem liczby, lecz najbardziej istotnych dziedzinach;

zaleca rządowi Państw Członkowskich co następuje:

A. PRAWO, EGZEKOWANIE PRAWA, ŚRODKI SĄDOWE

- Zapewnienie tego, iż konstytucja, lub inny akt prawny usytuowany najwyżej w hierarchii źródeł prawa krajowego, będzie zawierać zobowiązanie danego państwa do równego traktowania wszystkich osób, jak również zobowiązanie do zwalczania rasizmu, ksenofobii, antysemityzmu i nietolerancji;
- Podpisanie i ratyfikowanie właściwych międzynarodowych instrumentów prawnych wyszczególnionych w załączniku;
- Zapewnienie, iż krajowe ustawodawstwo karne, cywilne i administracyjne będzie w sposób wyraźny i szczególny przeciwdziałać rasizmowi, ksenofobii, antysemityzmowi i nietolerancji przewidując, między innymi, iż
  - dyskryminacja w zatrudnieniu i w zaopatrywaniu w dobra i usługi społeczeństwa jest bezprawna;
  - akty rasizmu i nietolerancji będą surowo karane przez zastosowanie takich środków jak:
    - kwalifikacja prawna tych aktów jako przestępstw pospolitych przy jednoczesnym uwzględnieniu ich specyficznego charakteru z uwagi na rasistowskie lub ksenofobiczne podłoże;
    - możliwość szczególnej kwalifikacji rasistowskich lub ksenofobicznych motywów działania sprawcy;
  - akty rasizmu lub ksenofobii zdefiniowane przez prawo karne jako przestępstwa będą ścigane z urzędu;
  - stosownie do zobowiązań państw przyjętych na gruncie właściwych międzynarodowych instrumentów prawnych, a zwłaszcza tych wynikających z artykułów 10 i 11 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka,

ustne, pisemne, audiowizualne oraz inne formy przekazu, w tym przekazy za pomocą mediów elektronicznych, podburzające do nienawiści, dyskryminacji lub przemocy w stosunku do grup rasowych, etnicznych, narodowościowych lub religijnych lub przeciwko członkom takich grup z powodu ich przynależności do danej grupy będą uznane za przestępstwo. Przedmiotowy zakres tego przestępstwa powinien obejmować również wytwarzanie, dystrybucję i przechowywanie dla celów dystrybucji tego rodzaju materiałów.
- W zgodzie z wyżej wskazanymi międzynarodowymi zobowiązaniami, podjęcie właściwych środków, w tym jeżeli konieczne środków o charakterze prawnym, w celu zwalczania organizacji rasistowskich - mając na względzie fakt, iż mogą one stanowić zagrożenie dla praw człowieka przysługujących mniejszościom - łącznie z zakazem tworzenia i działalności tego rodzaju organizacji, jeżeli przyczyniłoby się to do zwalczania rasizmu;

- Zapewnienie, iż społeczeństwo będzie świadome obowiązywania ustawodawstwa zwalczającego rasizm, ksenofobię, antysemityzm i nietolerancję;
- Zapewnienie, iż ściganiu przestępstw o podłożu rasistowskim lub ksenofobicznym będzie nadany wysoki priorytet oraz, że będzie ono miało charakter aktywny i konsekwentny;
- Zapewnienie, iż będą opracowywane i publikowane dokładne dane i statystyki dotyczące liczby przestępstw o podłożu rasistowskim lub ksenofobicznym zgłoszonych policji, liczby ściganych przypadków takich przestępstw - z przedstawieniem wyników podjętego ścigania, i przyczyn nieścigania;
- Zapewnienie, iż ofiary dyskryminacji będą miały dostęp do właściwych środków prawnych przewidzianych w prawie karnym lub administracyjnym, a także w prawie cywilnym, w zakresie dotyczącym ewentualnej możliwości zadośćuczynienia o charakterze majątkowym lub niemajątkowym;
- Zapewnienie, iż odpowiednia pomoc prawna będzie przyznana ofiarom dyskryminacji, jeżeli będą one poszukiwać właściwych środków prawnych dla dochodzenia swoich roszczeń;
- Zapewnienie, iż będzie istniała świadomość dostępności właściwych środków prawnych i możliwości korzystania z nich;

B. POLITYKA DOTYCZĄCA WYBRANYCH DZIEDZIN

- Podjęcie środków na polu oświaty i informacji w celu wzmocnienia walki z rasizmem, ksenofobią, antysemityzmem i nietolerancją;
- Przyjęcie polityki, która poprawi stan świadomości co do tego, iż różnorodność kulturowa stanowi bogactwo społeczeństwa;
- Podjęcie badań dotyczących charakteru, przyczyn, przejawów rasizmu, ksenofobii, antysemityzmu i nietolerancji na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym;
- Zapewnienie, iż programy nauczania w szkołach, na przykład w dziedzinie nauczania historii, będą formułowane w ten sposób, by poprawić docenianie różnorodności kulturowej;
- Zorganizowanie i popieranie szkolenia promującego kulturową wrażliwość, świadomość konieczności przychylnego nastawienia oraz wiedzę w przedmiocie prawnych aspektów dyskryminacji dla osób odpowiedzialnych za rekrutację i procedury promocyjne, jak również dla tych, którzy mają bezpośredni kontakt ze społeczeństwem oraz zapewnienie, iż osoby pracujące w danej organizacji spełniają standardy i politykę niedyskryminacji i równych szans;
- Zapewnienie, w szczególności, iż tego rodzaju szkolenia będą organizowane i prowadzone dla policji, pracowników organów wymiaru sprawiedliwości zajmujących się sprawami karnymi, dla służb więziennych, osób pracujących z obcokrajowcami, a zwłaszcza z uchodźcami i ubiegającymi się o azyl;

- Zachęcanie wysokich rangą urzędników państwowych do tego by mieli na względzie potrzebę popierania tolerancji w swych publicznych wystąpieniach;
- Zapewnienie, że policja traktuje wszystkich członków społeczeństwa w sposób jednakowy i unika wszelkich aktów rasizmu, ksenofobii, antysemityzmu i nietolerancji;
- Rozwinięcie formalnych i nieformalnych struktur dialogu pomiędzy policją i społecznościami mniejszościowymi oraz zapewnienie istnienia mechanizmu służące prowadzeniu niezależnego dochodzenia w sprawach incydentów i sfer konfliktowych pomiędzy policją i grupami mniejszościowymi;
- Zachęcanie do zatrudniania jako członków służby cywilnej na wszystkich poziomach, a w szczególności jako policjantów i personelu wspierającego, osób należących do grup mniejszościowych;
- Zagwarantowanie, że wszystkie służby cywilne i służby zajmujące się opieką zdrowia, opieką społeczną i edukacją zapewniają niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich członków społeczeństwa;
- Podejmowanie specyficznych środków, takich jak dostarczanie ukierunkowanych informacji, w celu zapewnienia, że wszystkie uprawnione grupy de facto mają równy dostęp do tych usług;
- Popieranie i podnoszenie prawdziwej równości szans poprzez zapewnienie specyficznych środków szkoleniowych, aby pomóc osobom należącym do grup mniejszościowych w dostępie do rynku pracy;
- Inicjowanie badania praktyk dyskryminacyjnych i barier lub mechanizmów wykluczających w publicznym i prywatnym sektorze mieszkaniowym;
- Zapewnienie, że publiczny sektor mieszkaniowy jest lokalizowany na podstawie opublikowanych kryteriów, które zapewniają równy dostęp wszystkim uprawnionym, bez względu na pochodzenie etniczne;
- Ze względu na to, iż trudne jest rozwinięcie i skuteczna implementacja polityki w przedmiotowym zakresie bez dobrej bazy danych, tam, gdzie to wskazane, zbieranie - w zgodzie z prawem europejskim, regulacjami i zaleceniami dotyczącymi ochrony danych i ochrony prywatności - takich danych, które będą służyły ocenie i oszacowaniu sytuacji i doświadczeń grup szczególnie narażonych na rasizm, ksenofobię, antysemityzm i nietolerancję.

Załącznik

Lista odpowiednich międzynarodowych dokumentów prawnych

- Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Europejska Konwencja Praw Człowieka) (1950) i dodatkowe protokoły
- Konwencja Narodów Zjednoczonych dotycząca statusu uchodźców (1951)
- Konwencja Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu (1958)
- Europejska Karta Socjalna (1961) i protokoły dodatkowe
- Konwencja UNESCO przeciwko Dyskryminacji w Edukacji (1960)
- Konwencja Narodów Zjednoczonych dotycząca Zniesienia Wszelkich Form Dyskryminacji Rasowej (1965)
- Międzynarodowa Konwencja Praw Ekonomicznych, Socjalnych i Kulturalnych (1966)
- Międzynarodowa Konwencja Praw Cywilnych i Politycznych (1966) i pierwszy protokół dodatkowy
- Europejska Karta Języków Regionalnych i Mniejszościowych (1992)
- Konwencja Ramowa o Ochronie Mniejszości Narodowych (1995)

